

INGERI PEREALBUM

Saatus eraldab, pilt ühendab

Kesk-Aasiasse välja saadetud Makara pere 1937. aastal

Ingerisoomlased langesid eelmisel sajandil etnilise tagakiusamise ohvriks. Inimesed küüditati ära nende kodukohtadest, neid vangistati ja saadeti vangilaagritesse. Surmaotsuseid jagati kergelt, eriti ohtralt jagus neid kõige rusuvamatel tagakiusamise 1937–1938 aastatel. Stalini tapaveski tulemusena lagunesid pered ja ühendus omastega katkes. Mõnikord päris lõplikult. Ja kuigi ingerlaste laiali pillutamisest on möödunud juba sada aastat, otsivad inimesed siiski veel infot oma kadunud sugulastest.

Peale omaste ja sõprade kadumise on kadunud ka kodukohad. Ingerimaa tühjendati tagakiusamise ja sõjaaastatel soome päritoluga inimestest. Väga harva tuldi tagasi kodukohta ja veel harvem oma kodutaresse. Maasse juurdunud talupoegadest said igavesed rändurid.

Ingeri perealbum heidab valgust vaid väikesele killukesele ingerlaste saatusest. Fotod on kokku kogutud eri maades elavatel inimestelt, kelle juured ulatuvad Ingerimaale. Piltide kogumine algas 2004. aastal. Nendest piltides koostati 2006. aastal album, mida esitleti Peterburis 2006. aastal ja seejärel ka Leningradi oblasti muuseumides. Soomes seda näitust ei ole esitletud. Nüüd on näitusest „Ingeri perealbum“ koostatud uus versioon, mis põhineb 2004–2006 aastatel kogutud materjalidel. Näitust on siiski ka täiendatud uute, hiljem saadud fotodega, vastavalt ingeri rahva ajaloole. Uus näitus on ühendanud riike.

Fotodel on laiali pillutatud Ingerimaa rahvale eriliselt suur tähendus. Pagulusteeikonna läbinud foto võib olla ainus mälestus omastest. Isegi rääbaldunud pilt kannab endas armsaid ja ka raskeid mälestusi. Loodame, et näitus avab aknad ingerisoomlaste ellu ja saatusesse.

ETNILISED KÜLAD

Etnilises Ingeris elas rohkem kui 140 000 ingerlast. Ingerimaa oli multikultuurne mosaiik, kus soome ja vene külad olid omavahel põimitud, seal hulgas oli veel ka eesti ja saksa külasid. Osad Ingerimaa administratiivsetest jaotustest olid puhtalt soomekeelsed. Vene keelt osati tihti vaid nii palju, kui oli vaja Peterburi turul käimiseks.

2. Keltto on olnud märkimisväärne soomluse keskus. Talvepilt on võetud 1950. aastal Keltto keskuses.

3. Maakohtades elavad ingerisoomlased müüsid oma saadusi lähilinnade turgudel ja ka Peterburis, kus läks kaubaks kõik: kartulid, õunad, piim, või, koor, kohupiim, seened ja marjad. Pildil on ingeri memmed kauplemas Rappula turul Toksovas.

4. Töötegemise emotsioon. Hapose külas Ingerimaal parandatakse aeda.

5. Vilja kaalumine Taaitsas.

6. Küttepuidu varumine Keltos.

7. Grammofon on saabunud Siikala külla Järvisaares. Pilt on täis elamise lusti ja uue eseme imetlust. Julgemad võtsid muusikast kõik, mis võis ja pistsid küladele tantsima. Tänapäeva Ingeris muusika ei kõla ja tantsud on tantsimata. Õuedel soome keele kõla ei ole kuulda. Täpseid andmeid ingerlaste rahvaarvust ei ole saadaval, aga soomekeelseid inimesi on järel kogu ajaloolisel Ingerimaal vaid tuhande ringis. Nooremad enam soome keelt ei kõnele, seega on vaid aja küsimus, millal soome keel kaob Ingerist igavikku.

1

1. Maja Taaitsas, mis on olnud märkimisväärne soomluse keskus. Taaitsas peeti 15.10.1988 Ingeri Liidu asutamiskoosolek. Karjala vabariigi praegune juht Aleksander Hudilainen on olnud 1991–1996 aastatel Taaitsa administratsiooni juhiks.

2

3

4

5

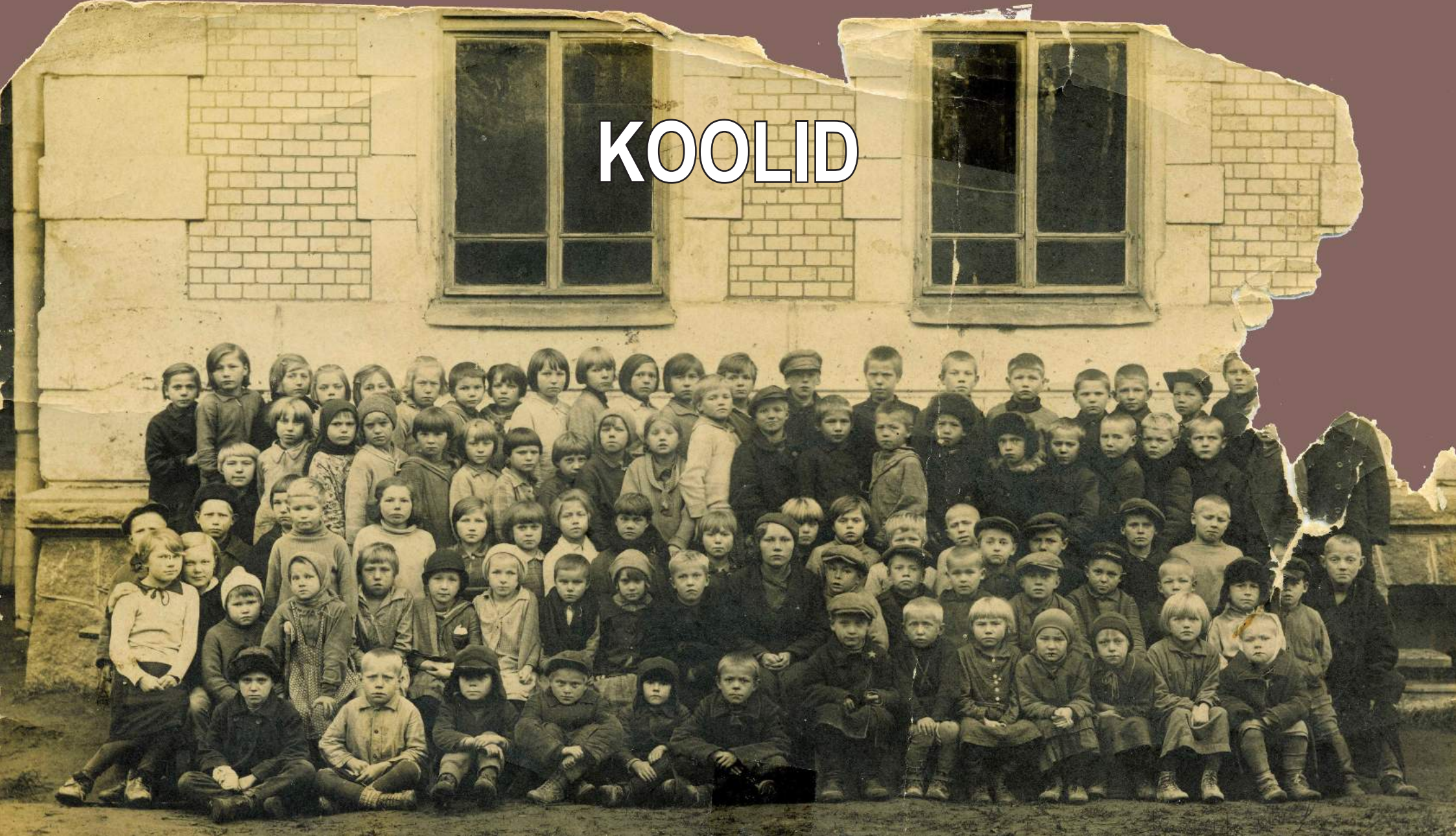

7

6

KOOLID

Tuutari soomekeelne kool 1930. aastal.

Ingeri kooliõpilased kehalise kasvatuses tunnis.

Soome keele tunnid Kelto koolis 1989. Õpetajaks on Irja Mylläri

Ingerimaa koolisüsteemi hakati üles ehitama kiriku algatusel alates 1800. aastast. Koole sündis aeglaselt. Oli õpetajate puudus ja ka inimesed ise ei olnud asjast huvitatud. Olukord muutus alles Kolppana Seminari avamisega. Seminar mitte ainult ei koolitanud soome algkoolide õpetajaid, vaid muutus ka Ingerimaa kultuuri õitsengu ja vaimse elu keskuseks. Aastal 1913 toimus Ingeris 229 soomekeelset kooli, kus õpetati 8000 last. Nõukogude valitsuse ajal surutis soomekeelsele õpetusele suurenes. 1938. tagakiusamise aastal muutus koolide õpetus venekeelseks.

Pärast perestroikat tõusis huvi soome keele vastu jälle. Toimus mitmeid algatusi soome keele õpetamise alustamiseks, sealhulgas Kelto, kus põhikooli juures toimus vabatahtlik soome keele ring.

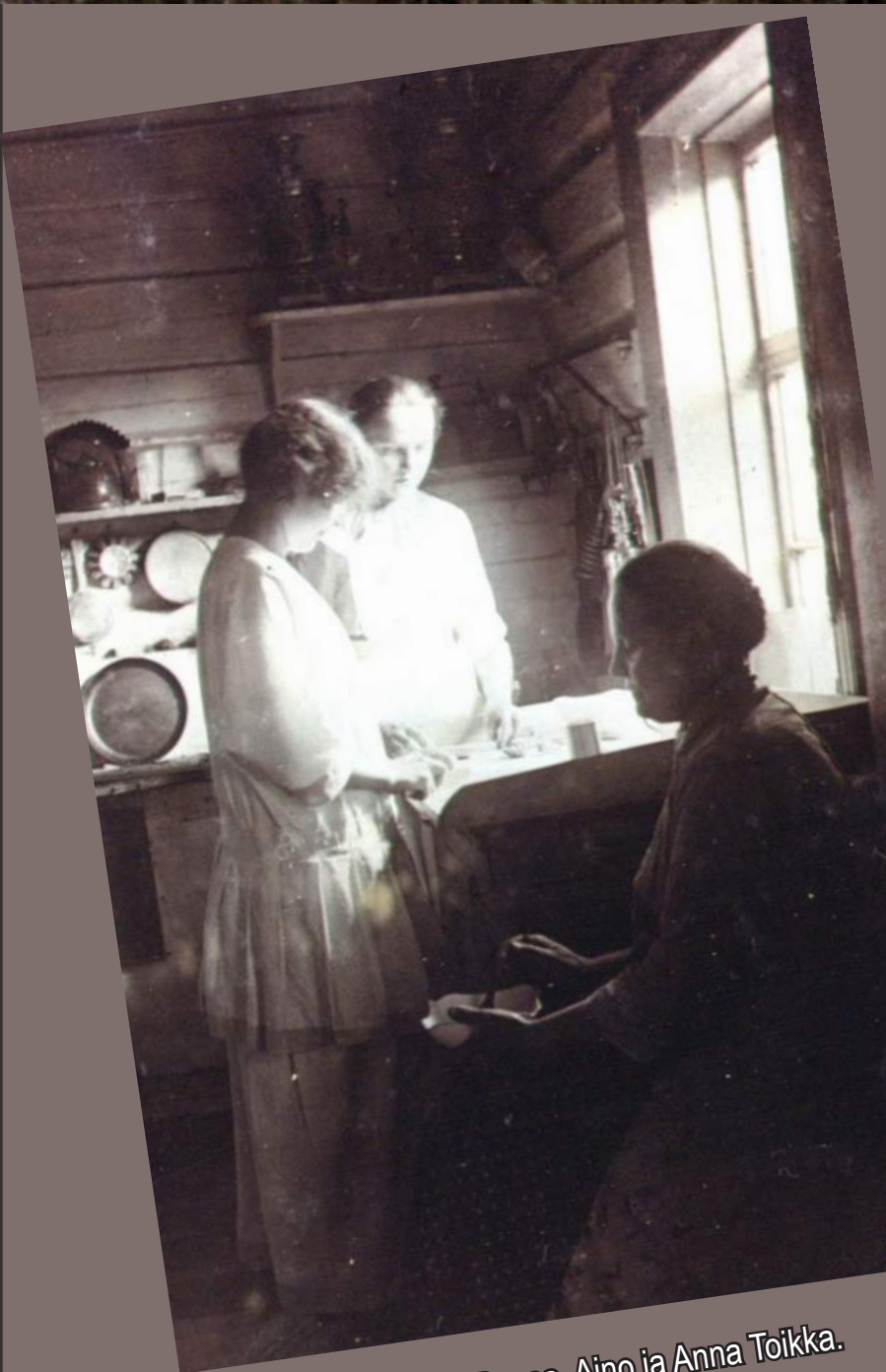

Kolppana seminari soome keele klass ja karnevalid Peterburi soomekeelses koolis.

Suitsusaunad ja muldpõrandad ei kuulunud haritud ingerlaste ellu. Majad olid neil sisustatud põemööbliga. Moekatesse rõivastesse riietunud inimesed käisid üksteisel külas ja nautisid sõprade seltskonda. Pildil Aino ja Väinö Luukkonen, Toivo Leini, Eeva Luukkonen, Katri Karvonen, kaks tundmatud naist, Hertta Karvonen ja Saima Kokka Venjoe küngastel.

Toikkade köögis on Ruusa, Aino ja Anna Toikka.

Ingerlaste haridustase oli 1800. aastail ja 1900. aastate alguses üsna kõrge. Suurem enamus olid kirjaoskajad ja oli ju lugemisoskus abiellu pühitsemisel kõigile kohustuslik. Talupoegade jõukuse kasvamine peale maaorjuse lõppemist 1861. aastal tõstis ka rahva vaimseid pürgimisi.

Valgustunud talupojad said aru hariduse tähtsusest oma laste tuleviku heaks. Heaks eeskujuks oli Hietamäe ümbruse laste varajane koolitus. Samast paikkonnast tulid hiljem ingeri õpetajad ja liidrid, kellest tähtsaimad on Mooses Putro, Pietari Toikka, Pietari Jamalainen ja Juhana Toikka. Kolppana Õpetajate Seminar oli ingerlastele tähtsaks rahvuslikuks kultuurihälliks.

Pietari Toikka oli alguses Kolppana Õpetajate Seminari juhatajaks ja hiljem oli ta Peterburi soomekeelsete kirikukoolide juhataja. Hiljem, 1907. aastal läks ta Helsingi Normaallütseumi vene keele vanemõpetajaks.

Kõrval oleval pildil Toikka kari Hietamäel ja Hullila talu Vanhanmoision külas.

Pietari ja Juhana Toikka Helsingis 1920. aastal.

KAHEL RATTAL

1

2

Jalgratas oli 1900. aastate alguses veel küllaltki uudne liiklusvahend, mille üle oldi uhked. Jalgratast ja hiljem ka mootorratast sooviti jäädvustada teise, moodsa ja kaasaegse vahendiga. Pildistati ennast ja oma liiklusvahendit koduõuel või koguni stuudios. Jalgratta pilte on jäädvustatud üle kogu Ingerimaa. Vanemad fotod on 1910. ja hilisemad 1960. aastatest.

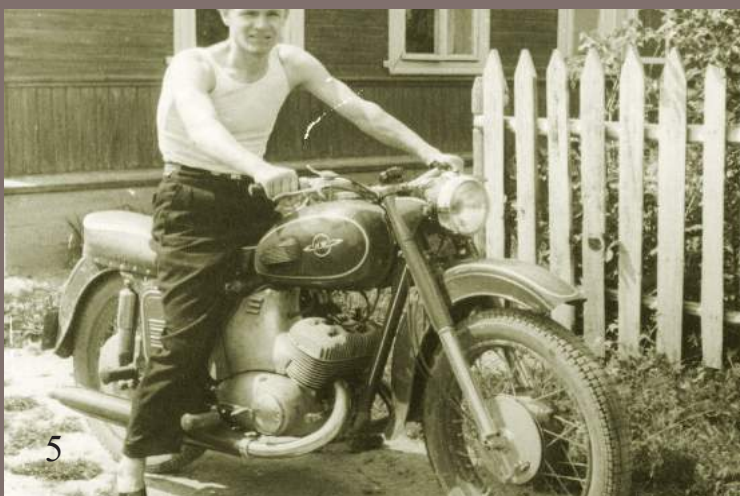

4

1.-2. Putrode talu ees oma rattaga on Heikki Püükkö Tuutari Küllise külast ja Juho Haltsonen oma naise Sohvi ja Katri Niukkoneniga Hitämäelt. Simo Rautanen.

3. Oma rataste üle on uhked Kelttost pärit Simo Rautanen, Slava Väisänen Taaitsast.

4-5. Mootorratta peal on Skuoritsat pärit Valteri Laukkanen ja Kosemkinast pärit Saija.

5

6. Juho Pokkinen on nostettu moottoripyörän selkään ja hymystä heijastuu pojan ilo.

7. Toivo, Aino ja Roosa Toikka omaaegse kiire liiklusvahendiga.

3

6

7

Juho Pokkinen on nostettu moottoripyörän selkään ja hymystä heijastuu pojan ilo.

INGERI PIDUTSEB

1918. aasta ingerlaste viimasel Tuutari laulupeol väljendati oma seisukohti ka muudes asjades kui vaid muusika: „Elagu rahvaste vaba enesemääramisõigus!“ Kõrval kohe on foto Kelto laulupeolt aastal 1910. Ja keskel on Tuutari tuletõrjujad pidutsemas Villase külas 1910. aastal. All olev pilt on 1989. aasta Kelto suvepidustustest. Kui 1900. aastate alguses anti pidudel endast parim, siis tänapäeval on see muutunud.

Ingerlased hakkasid organiseerima ka rahvapidusid, kus oli kavas ka hariv osa. Esimene ingeri rahvapidu organiseeriti Lempaalas 1885. aastal. Laulupidude traditsioon käivitati eesotsas Mooses Putroga Skuorisas aastal 1899. Järgnesid laulupeod Tuutaris 1901, Venjoel 1903, Tyrös 1908, Keltos 1910, Kolppanas 1913 ning viimane laulupidu Tuutaris 1918. aastal.

Pidude organiseerimisega nähti suurt vaeva. Skuorisas laulupeo ala tarastati ja kaunistati lippudega. Kava oli suurepärane. Paarkümmend laulukoori, üks parem koor kui teine, esinesid lauludega. Lauljaid oli igas laulukooris keskmiselt umbes 30 kuni 50 lauljat. Ühendkoorides oli lauljaid 300 ringis ja pealtvaatajaid oli üle 3 000 isiku.

Teine laulupidu toimus Tuutari Äiamäel 22.–23. 05.1901. Lauljaid ja pillimehi oli juba üle 600. Ja peo üldjuhiks oli Mooses Putro. Kolmandale peole Venjoele 27.–27. 6.1903 saabus aga koguni mõni tuhandene vaatajaskond. Esinejaid oli üle 800.

Kolppana Õpetajate Seminari 50. aastapäevaga kokku langenud ku ues ingeri laulupidu peeti suurejooneliselt 3–4.6.1913. Laulupeolisi volas kohale Ingerimaa igast otsast. Isegi venekeelsetes lehtedes ülistati soomlaste kõrget kultuuritaset. Viimane laulupidu korraldati Tuutaris 1918. aastal.

Järgmisel korral oli rahval võimalus Ingerimaal kokku tulla ühisele suvepeole alles 71 aastat hiljem, 1989. aastal, mil peeti esimene perestroikajärgne jaanipidu Keltos.

Soomes ja Rootsis toimusid ingerlaste suvepeod laulupeo traditsiooni jätkuna. Pidude iseloom on aegade jooksul muutunud: pidustused on õuest ülekolinud siseruumidesse ja peo sisu on muutunud muusikalisest peost kõnede peoks. Peoliste arv on aasta-aastalt vähenenud. Eestis on ingerlaste laulupidusid organiseeritud alates aastast 1991.

Villasi tuletõrje

Suvepäevad Keltos.

VENNASED PUTROD

Peterburg on ingerlastele olnud kui kahe teraga mõõk: suurlinna lähedus kiirendas ümbruskonna venestumist ja samas mõjus kiirendavalt ka majanduskasvule. Miljonilinn vajab maakohtade tooteid ja teenuseid.

Peterburi külje all asuv Tuutari oli üks kasulõikajatest. Edasiviivaks oli asjaolu, et rikastumine ei olnud siiski vaid materiaalne, sest peale majandusliku huvi ärkas talupoegades ka vaimse arengu huvi.

1. Talupoeg Matti Putro oli üks neist teadlikest talupoegadest. Kolm tema viiest pojast said kõrghariduse. Rühmapildi keskel istub Mooses, kes valmistus Kolppana seminaris õpetajaks ja organistiks, hiljem Peterburi konservatooriumis n.ö. vabaks kunstnikuks. Vasemal seisev Juuso aga valmistus Helsingi Ülikoolis magistriks ja jätkas kunstiõpinguid ka hiljem. Ta oli tunnustatud maalikunstnik. Paremal seisev Sakari oli samuti õpetaja ja ajakirjanik. Heikki (vasakul) ja Mikko (paremal) jäid kodutalu pidama.

2. Eriti uskumatult suur tähendus ingeri kultuurile on olnud Mooses Putrol. Ingeri rahvushümn „Tõuse Ingeri“ on tema loodud. Maria kiriku organisti tegevuse kõrval juhatas ta mitmeid koore, ta oli laulupidude organiseerija ja toimetas lisaks veel üle 20 aasta iga nädalal ilmutatavat Inkeri lehte.

3. Moosese abikaasa oli kaupmehe tütar Nanna Juvonen ja peres oli üks Sulo nimeline poeg.

4. Nende suvemaja asus Soomes Taipalasaarel. Seal on nüüd Mooses Putro kodumuuseum.

5. Juuso Putro töötas vene keele õpetajana ja oli ka usin maalija. Eriti palju tunnustust on kriitikute poolt saanud tema maalitud kobrutav vesi.

6. Sakari Putro oma 70. juubelil lillemere keskel. Sakari oli ka Ingeri kiriku konsistooriumi liige ja oli keskne kuju Peterburi soomlaste ühenduses.

Mooses Putro ja tema juhendatav Peterburi Soomlaste Lauluselts.

SILMAPISTAVAIK ISIKSUSI

Tuntuim ingerlane on ilmselt maaorja tütar Paraskovja Nikitina ehk Larin Paraske (sünd 27.12.1834. a) Lempala Miiskunmäelt. Ta jäi orvuks 17-aastaselt ja oli sunnitud oma ülalpidamiseks võtma vastu endast poole vanema mehe - Kaurila Teppanapoja kosjad ja ta kolis Soome poolele Sakkolasse. Rahvaluulekogud on kogunud Paraskelt kokku umbes 1 200 (32 000 värsirida) regi-värsilist rahvalaulu, 1 750 vanasõna ja 336 mõistatust ning lisaks veel itkusid. Soome rahvaluule trükitud köidetest moodustavad Paraske runod mahult 500-leheküljelise kogu. Ja kuigi Paraske tähendusest saadi aru juba tema eluajal, oli tema elu viimane periood andestamatult kole. Ingeri lauluema suri viletsas rendionnis puruvaesena. Tolleaegsetel otsustajatel ei piisanud kaastunnet, et tagada talle auväärne vanaduspõlv.

2. Teine ingerlasest luuletaja oli Aale Tynni, kes sündis 3.10. 1913. aastal Kolppana Ala-Sakoskas ja suri Helsingis 21.10.1997. Tynni võitis Londoni kunstiolümpial kuldmedali oma luuletusega „Hellase Loorberid“.

3. Pietari Jamalainen sündis 8.11.1857 Hietamäel ja suri 1931 Helsingis. Ta oli filosoofiadoktor ja Soome Posti juht.

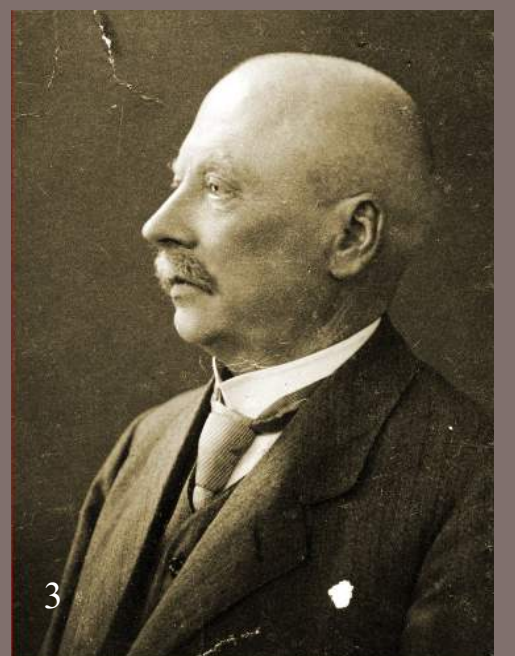
4. Lisakki Lattu sündis 21.7.1857 Kolppana Lätinäs ja suri Helsingis 7.05.1932. Ta oli Soome Rahvusteatri näitleja ja hiljem Rahvusteatri juhatuse esimees. Lattul on olnud enam kui 200 pearolli. Lisaks ta lavastas ja seadis teatrilavale nii mitmedki näidendid.

5. Tuutaris 24.1.1863 sündinud Matti Kurikka oli kirjanik, toimetaja ja ka utopist, kes muuseas asutas Kanadas Sointula-nimelise kommuuni.

6. Toivo Rännäli, sündinud 25.10.1921. aastal Miikkulaisi Toserovas ja surnud 15.3.2012 Vantaal, oli akadeemiku nime välja teeninud maalikunstnik. Rännäli loominguline jõud kestis kuni ta surmani. Oma suurimaks patuks tunnistas ta üle 200 Stalini portree maalimist. Nõukogude ajal pidi kunstnik tegema selliseid töid, mida võimulolijad tellisid.

8. Sulo Räikköinen, sündinud 1.7.1896 Lempalas ja surnud 26.10.1955 Helsingis, oli laulusolist ja operi pealavastaja.

Nende kaheksa teadaoleva tunnustatud ja austatud isiksusele lisaks on veel sadu ja tuhandeid ingerijuurtega edukaid tegijaid nii teaduses kui ka ühiskonna kõikidel aladel nii Soomes, Rootsis, Eestis kui ka Venemaal. Kõikjal, kuhu on ingerlased ajalookeeriste tõttu sattunud. Ingerlaste silmapaistvamad isiksused on koondatud raamatusse „Kes on kes“.

INGERI KIRIKUD

Evangeelsel luterlikul kirikul on ingerisoomlusele märkimisväärne tähtsus. Esimene kogudus rajati Ingerisse juba 1611. aastal Lempalasse. Stolbova rahu järel 1617. aastal suur hulk savolasi ja karjalasi seadsid end sisse Ingerisse ja seetõttu hakkas seal luterlus levima. Kui 1703. aastal siirdus Ingerimaa Vene Keisririigi koosseisu, said kogudused õiguse edasi tegutseda. Kogudusi oli kokku 28. Pildid koguduste endistest ehitistest on kõrvaloleval pilditahvil.

Nõukogude ajal Ingerimaa luteri kogudused langesid viha alla ja Stalini tagakiusamise aastatel hajusid koguduse liikmed laiali üle kogu riigi. Kui Nõukogude Liit lagunes, siis 1992. aastal rajati iseseisev Ingeri Kirik.

Paljud kirikuhooned on remonditud ja saadud tagasi koguduse käsutusse. Üks neist on 1839. aastal valminud Skuoritsa kirik, mis oli varemetes, kuid on nüüd renoveeritud toimivaks ja eriti kauniks kirikuhooneks. Ka ajalugu on sinna jäädvustatud.

Alates aastast 1880 toimis Skuoritsa kirikuõpetajana Stefan Wirkanen, kes tegi oma tööd kogu südamega. Ta ehitas oma rahadega kiriku juurde Skuoritsa vaestemaja. Wirkanen suri Skuoritsas 1920. aastal. Wirkase abikaasaks oli Sally, oma prerenimega Pihra, kes parempoolsel pildil istub oma mehega kiriklas. Foto Skuoritsa kirikunõukogust on ilmselt võetud 1880. aasta alguses. Siin on kirikuhärra Wirkunen, pastor Renfors ja külavanem P. Ikatti. Ülejäänute isikute nimed on teadmata.

All vasakul olev foto on pildistatud pastoraadi ees. Sündmusest infot ei ole, kuid

LEMPAALA

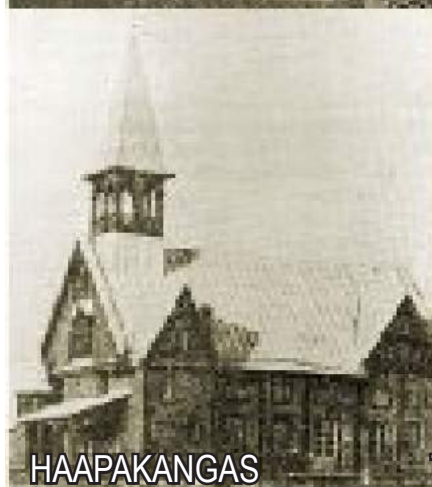
MIKKULAINEN

VALKEASAARI

RÄÄYVÄ

HAAPAKANGAS

TOKOSVA

VUOLE

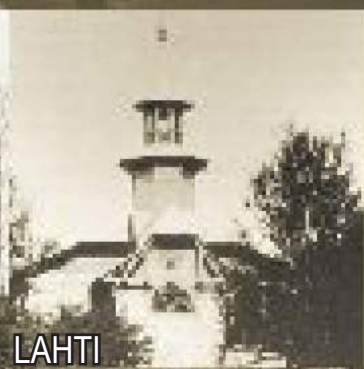
KELTTO

JÄRVISAARI

VUOLE

LAHTI

INKERIN KIRKOT

TUUTARI

INKERI

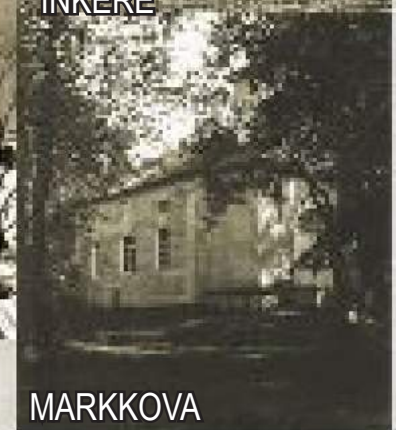
ROPSU

HIETAMÄKI

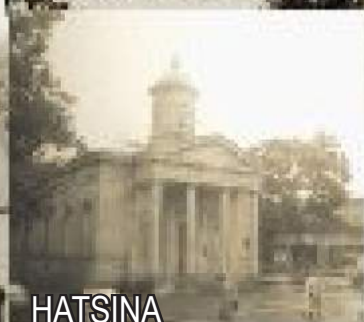
TUUTARI

MARKKOVA

HIETAMÄKI

HATSINA

VENJOKI

KOLPPANA

SKUORITSA

SOIKKOLA

SERPETTA

SPANKKOVA

KUPANITSA

KALLIVIERI

KOSEMKINA

NOVASOLKKA

MOŁOSKOVITSA

STALINI LOOSIMISED

Küüditamiskohtadest said ajapikku elukohad. Paljugi sõltus sellest, kuhu saatus inimese paiskas. Ümbruskond võis olla üsna erinev, kas kalatehas suure jõe kallastel Põhja-Siberis või siis hoopis Udmurtia, kus oli viljarikas maa ja aedades kasvas köögivili. Mõned leidsid tööd tehastest ja teised jällegi kontorites.

1. Elvi Huuhka, Marja Tarasova ja Anna Karhu poseerivad siin oma porganditega.

2. Miikkulist Udmurtiasse küüditatud abielupaar oma kasvatatud notsudega.

3. Emilia Ahonen Krasnojarskis oma töölaua taga.

4. Tüdruk piilub Udmurtia lillepeenrast.

5. Kõrvaloleval pildil on jõulud Siberis

KOLHOOSIELU

Inkerin kulttuuriseura ry
Helsinki
www.inkeri.com

Hietämäe naised istutamas taimi Niukkase kolhoosi põllul.

Alates 1930. aasta algusest toimus ingerlaste elus järsk pööre. Ingerimaal algas põllumajanduse kollektiviseerimine nii nagu kõikjal Nõukogude Liidus. 1930. aasta veebruaris saatis Leningradi oblasti täitevkomitee kõigile rahvusrajooni täitevkomiteedele salajase määruse, milles räägiti kulakute majandustegevuse täielikust peatamisest maa kollektiviseerimise raames.

Tõelisi kulakuid ehk nõ rikkaid oli ingerlaste hulgas vähe, aga sellel ei olnud mingit tähtsust. Paljud ingerlased nimetati kulakuteks ja küüditati oma kodukohtadest minema. Umbes 18 000 ingerlast küüditati Koola poolsaarele Hibiinidesse ja Siberisse. Sunnimeetmed toimusid tõhusalt. Leningradi oblasti administratiivne piirkond oli 1936. aastaks 91% kollektiviseeritud. Leningradi oblastis tegutses 580 soomlaste kolhoosi.

Villase küla mehed 1930. aastal põllutööl.
Kolhoosnikud einetamas.
Kolhoosi lasteaed

Tuutari Villase kolhoosi lüpsjad puhkepausil ja siin taluõue piljardiklubi igaveseks talletatud.

ELU SÕJA EESLIINIDEL

Ingerlased 1943. aastal Narva laagris ootamas Soome sõidutamist.

Paremal on perepilt Tyrö elanikest, Alisa Lempinen oma isa ja pisiõega. Sõja alguses töötas pereisa Leningradis. Leningradi blokaad algas nii ootamatult, et isa ei jõudnudki koju. Ta suri blokaadi ajal ja on maetud Piskarjovi kalmistule.

Saksa okupatsiooni ajal sunniti Ingerimaa tsiviilelanikkonda mitmesugustele töödele, millest ei olnud võimalik keelduda.

Ingerlased Klooga laagris 1942. aastal.

Teise maailmasõja puhkedes jäi sakslaste rindejoon seisma Leningradi lähistele. Suur osa Ingerimaast jäi saksa okupatsiooni alla. Soomekeelsed koolid ja kirikud olid lubatud, kuid elu okupatsiooni valitsuse all oli siiski vaene, karm ja täis alandust. Soomega liidus olevad okupandid kohtlesid ingerlasi leebemalt kui venelasi, mis sõjajärgsel ajal lisas ingerlastesse suhtumisesse vaenulikust teiste elanike poolt. Okupatsiooni ajal oli suur toidupuudus, mis rindejoone lähistel kasvas näljahädaks. Söögiks kõlbas kõik vähegi söödav ja ka mitesöödav.

Ingerlastest emigrantide loodud Ingeri asja juhtkond soovis, et Ingeri liidetaks Soomega. Sakslased aga omalt poolt soovisid vabaneda näljahätta sattunud soome tsiviilelanikkonnast, kes olid jäänud sõjas saksa armee poolt hallatavale alale. Soome valitsuse eitav suhtumine ingeri-soomlaste Soome emigreerumisse leebus ja emigratsioon Soome sai alata Klooga laagri kaudu 29.03.1943. aastal. Soome emigreerus 63 000 inimest, neist 55 000 tuli tagasi sõja lõppedes Nõukogude Liitu.

Ingeri maa-alasid jäi ka Leningradi blokaadi rõngasse, nii Karjala kitsusel, aga eriti just Tyrös ja Hevaa saarestikus. Tyrö ja Leningradi vaheliselt lahingute territooriumilt evakueeriti tsiviilelanikkond Karjala kitsuse Toksovasse juba sügisel 1941. Nõukogude Liidu valitsuse kõrgema juhtkonna otsusega toodi 1942. aastal veoautodega mööda jäist Laadoga järve talveteed blokaadirõngast välja 28 000 ingerlast ja viidi edasi rongide ja jõepraamidega Põhja-Siberisse.

d evakuerades över Toksova på Karelska näset redan på hösten 1941. Enligt Sovjetunionens högsta lednings beslut evakuerades på vårvintern 1942 28 000 ingermanländare med lastbil över Ladogas isväg och vidare med järnväg och flodpråmar till norra Sibirien.

PÕGENEMINE INGERIST

2.

Lüüli Püöriäinen on sündinud Lempaala Lehtokülas, päris Soome piiri lähistelt. Isa suri tal 1917. aastal ja tema ema, Jelizoveta, jäi üksi kolme lapsega. Ingeri ülestõusu tagajärjed mõjusid hävitavalt Lehtokülale. Pere oli üks tuhandetest, kes pagesid 2.08.1919 Soome.

Lüüli koos oma õe ja vennaga pandi, siis kui nende ema läks üksi tagasi Ingerimaale, Raudus Ameerika Punase Risti lastekodusse. Aastal 1922 käis ema ka oma tütreid sealt ära toomas, ta vajab Ingeris lapsehoidjaid oma uude, suurenenud perekonda.

2. Liisa Püöriäinen oli abiellunud soomlase Kaino Koskisega. 1920. aasta lõpuks oli inimeste igapäevast tunda Stalini juhikätt. Oli tunda toidupuudust, sest talude toodangust ei piisanud isegi maksude maksmiseks.

24.06.1929. aastal põgenes 17-aastane Lüüli oma õe Maiaga Soome. Ühendus Ingerimaale jäänud perega katkes. Ja alles 60 aastat hiljem sai Lüüli teateid ülejäänud pere saatusest, siis kui ta 1990. aastal kohtus oma ainasa elusoleva poolõe Hildaga Vologda oblastis, kuhu pere oli küüditatud 1935. aastal. Samas sai ta ka infot oma pere saatusest, mis oli siiani ta jaoks teadmata ja seetõttu piinas väga. Tõde oli veel traagilisem kui ta kujutleda võiski.

Kasuisa Kaino Koskinen oli surma mõistetud spioneerimise eest ja maha lastud 1937. Tema kondid lebavad Karjalas Sandarmohi ühishauas. Ema Liisa mõisteti rahvaenlasena kümneks aastaks Uurali vangilaagrisse, kust ta tuli tagasi murtud nii hingeliselt kui ka füüsiliselt. Õde Lilja sai 1948. aastal kahtlustatuna spioneerimises 25 aastat vangistust. Lilja hilisem saatuse on siiani teadmata. Ka vend Johannes oli hukkunud väljaselgitamata asjaoludel Uuralites 2.6.1929. aastal, just enne tüdrukute põgenemist Soome.

3. Lilja Koskinen Arhangelski vanglas oma surnud pisitütre kirstu veeres.

4. Liisa Koskinen vanglast pääsenuna 1948. aastal oma tütre Hildaga Karjalasse.

5. Õekesed Lüüli ja Hilda kohtuvad teineteisega 60 aastat hiljem Vologda oblastis 27.12.1990.

6. Perepilt, mida pole kunagi pildistatud. See on Maija (vasakul) tehtud kollaaž. Isa Otto suri kui lapsed olid alles väikesed. Veli Johannes (paremal) suri ka.

3

4

4

5

KÜÜDITATUD

Suurim osa ingerlastest küüditati kodukohtadest minema. Kollektiviseerimise vastased tembeldati juba 1930. aastal kulakuteks. Pii-riäärsed alad tühjendati ingerisoomlastest 1935.-1936. aastatel. Tagakiusamise aastatel 1937.-1938. mõisteti hukka, pandi vangi ja lasti maha tuhanded soomlased. Sõja ajal Leningradi blokaadi jäänud ingerlased evakueeriti Siberisse ja saksa okupatsiooni alla jäänud viidi Klooga laagri kaudu Soome.

1. Keltosta Siperiaan karkotettu 9-vuotias Aino kehottaa muistamaan ja varottaa unohtamisesta.

2.. Kesk-Aasiasse küüditatud sattusid väga karmidesse tingimustesse. Talvel paukus käre pakane ja suvel vaevus lõõskav kuumus. Paljud hukkusid. Pildil on Kazahstani küüditatud Heli Suikanen puuvil-lapõllul koos oma töökaaslastega.

3. Mõni 1930. aasta kollektiviseerimisevastane leidis end Hibiinidest.

Jäämerelt puhuvad jäised tuuled ja kehvad elamistingimused said paljudele saatuslikuks.

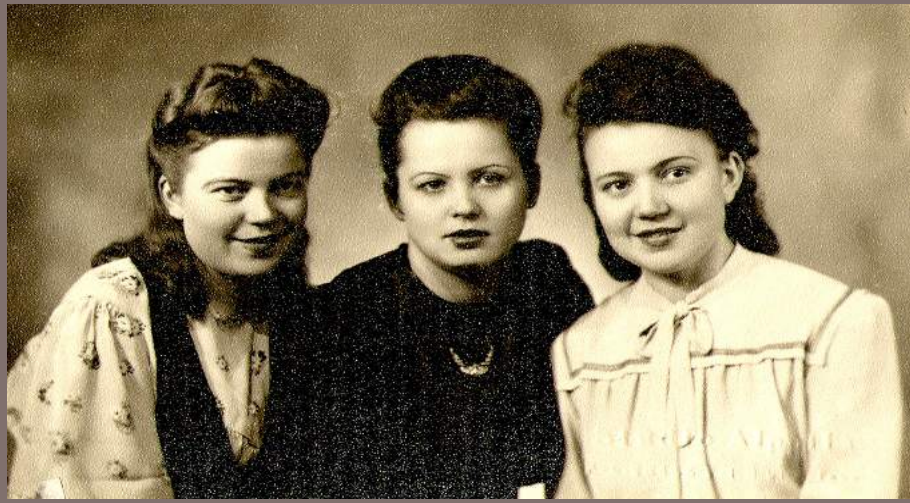
4. Siberisse ja Kesk-Aasiasse küüditatute read hõrenesid tänu mustale joo-giveele, koolerale ja malaariale.

Makara pere jätab hüvasti oma surnud lapsega.

TÜDRUKUD SAKSAMAA TÖÖLAAGRIS

Salakka pere kodumaja asus Ingerimaal Vana-Kallilas. Perekonda sündis kaheksa last, kellest viis jõudis täiskasvanuikka. Kui ema suri, siis paigutati neljane Borja lastekodusse ja kodutalu jäi noorte tüdrukute õlgadele. Küla jäi sakslaste okupatsiooni alla. Salakka tüdrukud kaevasad maa alla varjendiks koopa ja jäid sinna pori sisse nälgima kaheksaks kuuks.

Üks õdedest suri 1942. aastal granaadikillust. Kevadel leidsid sakslased koopast kaks räpast olendit ja siis selgus, et need on noored tüdrukud.

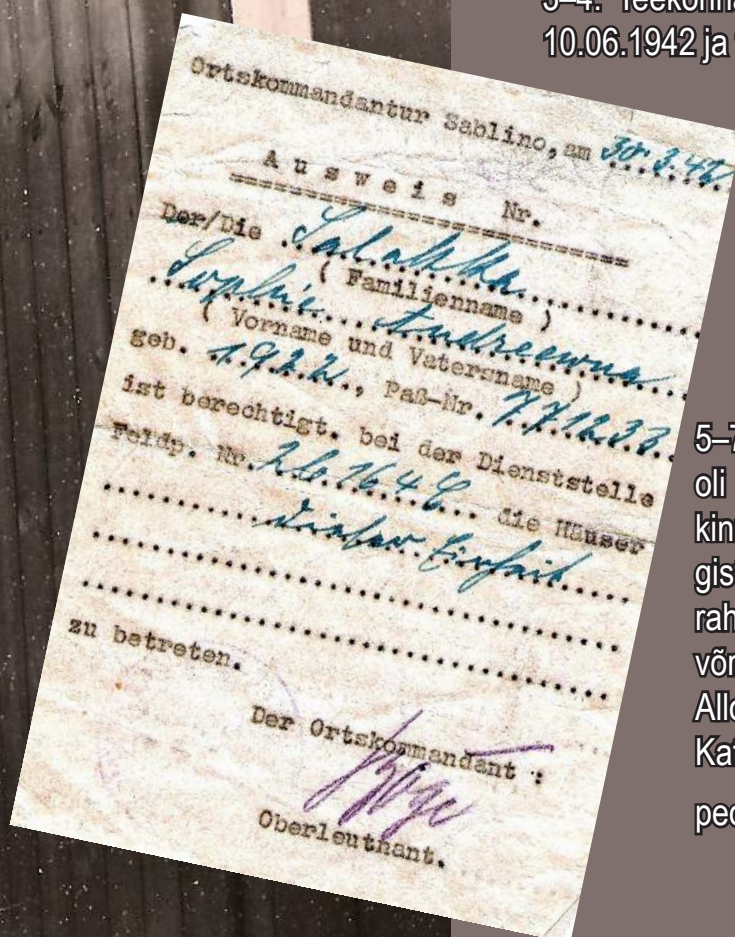
1942. aasta juunis viidi tüdrukud Saksamaale. Saksamaal oli tööpuudus ja eriti oodatud olid võidetud maade noored naistöötajad. Saksa piiri peal kontrolliti isiklikke asju ja tüdrukud kamandati pesema. Sel ajal kui tüdrukud pesid end duši all, varastati nende riided. Vaid kleit jäi alles. Nii jäi Sonja mitmeks kuuks ilma aluspüksteta, enne kui ta sai endale uued osta. Arvatakse, et Saksamaale viidi Ingerimaalt umbes 3 000 – 5 000 ingerlast enamasti põllumajandustöödele ja koduabilisteks, aga ka töölaagritesse üle kogu maa. Neist umbes 2000 toodi Soome. Esimesed sõidutati 1943. aasta sügisel ja viimased 1944. aasta sügisel. Sonja ja Katja Salakka pääsesid Soome 1943. aasta oktoobris.

Kui ingerlasi hakati sõja lõpul tagastama Nõukogude Liitu, jäid Salakka tüdrukud Soome. Taastati ühendus Venemaale jäänute õe ja vennaga ja esimesed külastused leidsid aset 1960. aastal.

1. Sonja ja Katri Salakka Lola nimelise sõbrannaga.
2. Salakka kodumaja.

3–4. Teekonna algus Saksamaale 10.06.1942 ja foto laagrist.

5–7. Saksa töölaagrites oli ingerlastel käise peale kinnitatud idatöölise märke. Kuid neid koheldi rahvuse tõttu teistega võrreldes veidi leebemalt. Alloleval pildil on õde Katri tantsimas töölaagri peoõhtul.

ELU JÄTKUS KARJALAS

1. Nõoksed, Reino Penne (s. 1954), Ella Tupina (s. 1955), Irene Penne (s. 1957) ja Toivo Tupin (s. 1953) Petroskoi linnas 1962. aasta maipühade ajal Lenini väljakul.

2. Nõod Aila Arikainen (s. 1952) ja Reino Penne (s. 1954) söödavad vanaema juures Pada külas aida ees kanu.

3. Puusepp Oiva Tupina (1924-1973) oma töökohal 1960. aastal Ehitustrusti puuseppade töötoas pingutamas tünnivitsasid.

4. Petrozovotski Ehitustrust nr.3 Aino Rokka krohvijate brigaad ehitustöödel 1960. aastal. Petroskoi linnas. Brigadir Aino Rokka sai hiljem autasustatud töösangari aunimetusega – Nõukogude Liidu kõrgeima teenetemärgiga - Lenini aumärgiga. Alumises reas vasakult istumas: Olga Rokka, Hilda Kuortti, Aino Rokka. Ülemises reas paremalt teine – Saima Tupina. Teised on Vene, Valgevene või Ukraina päritolu töölisid.

5. Alumisel pildil on töölisid 1959. aastal puhkamas Sotši kuurordis. Esirea neljas paremalt on Alma Tupina, kes oli kraana operaator One-ga Traktoritehases.

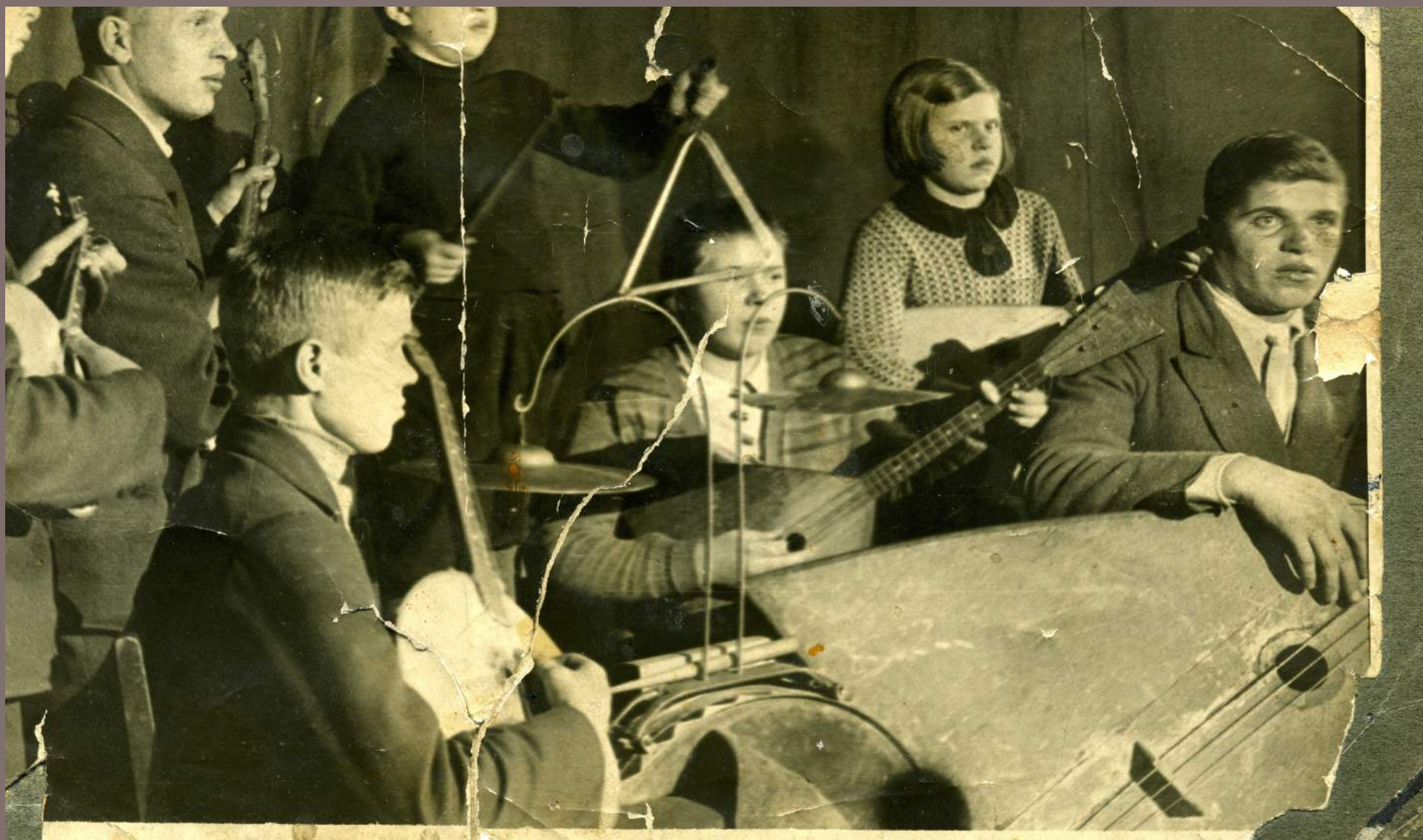
Ingerlased on elanud diasporaas 100 aastat. Ingerlased on pagenud Soome juba Venemaa revolutsiooni eest. Nõukogude ajal ingerlasi küüditati ja saadeti tervete küladena asumisele Nõukogude Liidu eri paikadesse. Teine maailmasõda suurendas ingerlaste diasporaad ja edaspidi juba ei saa ingerlastest rääkida kui sotsiaalsest ja kultuurilisest kogukonnast.

Kui kodust kaugemale küüditatud ingerisoomlased üritasid pääseda kodukoha lähistele, pidid paljud pettuma. Endistes kodudes elasid võhivõõrad ja paljudele oli takistuseks suurlinna lähistele kolimiseks passis olevad paragrahvid.

Nõukogude Karjala oli üks väheseid paiku, kuhu ingerlased olid tervetunud.

Nii ka Toivo Tupina pere sattus sinna 1949. aastal. Tema vanemad olid sõja ajal olnud Soomes ja sõjajärgsel ajal sattuid Kalinini oblastisse, sealt Eesti ja Pihkva kaudu aga Karjalasse. Lapsed said soomekeelsed

NEUVONENIDE PEREORKESTER

Neuvonenide maja Villasis.

Neuvonenidel oli suur talu Villasi külas Tuutaris. Alkorrusel oli kauplus. Peres oli kuus last ja Tüüne oli vanuselt eelviimane. Enne revolutsiooni kauplus töötas ja pere jõukus kasvas. Kodus oli koguni klaver, mis aastail 1920.-30. oli üsna haruldane.

Kui algas maade kollektiviseerimine, siis maja natsionaliseeriti ja kauplus suleti. Neuvostele jäi vaid üks lehm. Ema töötas laudas lüpsjana.

Kui vend Antti sai sõjaväest 1934. aastal koju, siis ta asutas orkestri. Pillid ta meisterdas ise.

Neuvonenide orkester esines kirikutes, koolides ja kodukolhoosi punanurgas. Nad osalesid kultuuriala võistlustest Peterburis ja said auhinnaks ekskursiooni Petrhofi. Antti vangistati 1938. aasta juunis ja peale seda pole tema saatusest midagi olnud kuulda. Tema vend Väino sattus punaarmeele. Ülejäänud perekond evakueeriti sõja ajal Soome

Vennased Neuvonenid.

Ema saatmas Väinot Kuusise nõukogude armeele 1939. aastal.

Tuutari võimlejad. Vasakult seismas Antti Neuvonen.

Neuvonenide pereorkester muude võitjatega koos ekskursioonil Peterhofi 1936. aastal. Pillimängijatest noorim vennas Toivo oli vaid kuue-aastane.

HAAKANA PERE MIKKULAISIT

Ingerlastest ümberasujad Paldiski sadamas suundumas laevale.

Elma ja isa.

Varpu ja Yrjö Haakana pere elas Miikkulaise Ülakülas Laadoga rannal. Varpu ja Yrjö kuulutati kirikus meheks ja naiseks 1934. aastal ja järgmisel aastal sündis neil tütar Elma. 1936.aastal tühjendati küla soomlastest ja Haakana pere sundasustati Vologda oblastisse. Sealt õnnestus neil tagasi kolida Ingerimaale ja nad ehitasid maja Hatsina lähisteel Taaitsasse.

Sõja alguses pereisa langes lahingutes. Ema, Elma ja väikevend evakueeriti Eestisse, Klooga laagrisse, kus vennake suri. Soome Elma ei kolinud kunagi, vaid jäi emaga Eesti. Elmast sai sovhoosi pearaamatupidaja. Aastast 1992 on ta kolinud Soome kui juurte juurde tagasipöörduja. Oma sünnikülla Ingerimaale ei ole tal enam võimalust tagasi pöörduda. See on nüüd kinnine sõjaväeterritoorium.

Sünnikülla Miikkulisse ei ole enam asja.

ELMA HAIKONEN – KUNSTNIK TOKSOVAST

Elma maalib.

Mul on jäänud kauneid mälestusi Toksovast, mu lapsepõlve kodukohast. Mäletan ka seda, kuidas meid sõja alguses 1942. aastal viidi Siberisse. Olin tollal 12-aastane. Meid viidi veoautol öösel üle Laadoga ja siis edasi juba rongiga. Meie vagunis süttis tulekahju. Siberisse jõudes jätkus matk laevaga mööda Leenat metsatöödele. Mina käisin koolis. Ema saagis puid.

Kolisime emaga ära Jakutskisse. Käisin tööl õmblusvabrikus ja õppisin õhtukoolis. Me elasime baleriini Maria Zernitskaja majas. Ema oli neile koduabiliseks.

Aastal 1952 pääsesin õppima Jakutski Kunstikooli. Peale Stalini surma otsustas ema minna tagasi koju. Ma oleksin võinud jääda õppeasutuse ühiselamusse, aga ema ei olnud nõus. Kolisime tagasi Toksovasse. Aga meie pere kodumajas elasid juba venelased. Ja alles nelja aastase võitluse järel saime oma kodumaja tagasi.

Alles 1980. aastal alustasin ma uuesti maalimist. Maalisin ööd ja päevad. Käisin Peterburi Kunstistuudios kümme aastat. Aastal 1990 külastasid Toksovat soome turistikud ja käisid vaatamas mu maale. Sain kutse Soome Kiuruvedele. Seal õpetasin rahvaülikoolis kunsti viis aastat. Ma olin õnnelik.

Maalimine on mu elu suurim õnn. Ärkan hommikul, joon hommikukohvi ja vaatlen maale. Vanaema portree, ma mäletan teda veidi. Minu ema vaatab siin mind ja mu õed oma lastega. Viis sugupõlve on selles majas koos minuga. Ma pole ükski. Kuidas ma elaksin kui seinad oleksid tühjad?

Elma koos sõbraga Jakutskis

Kodu Toksovas

Elma pere

Jakutski kool

Elma Haikonen ja Klara Heinonen aastal 1936 Toksovas

Väinö Alanne

Jelisaveta Ijäs (Alanne)

KUNSTNIKUD ALANNED

Alanne Anri (s. 1926 Toksovas ja surnud 2006 Peterburis). Isa Väino (endine Saviranta) oli sündinud Ilomantsis. Töömees Saviranta võitles kodusõjas punaste poolel ja pages sõja lõppedes Nõukogude Liitu 1919. aastal. Ta muutis oma nime Alanneks ja jätkas sõjamehena punaarmees. Väino Alanne pandi vangi 1938. aastal, aga vabastati enne Talvesõda, sest punaarmee vajab soomekeelseid ohvitseri. Väino võitles Talvesõja aegu Põhja-Karjalas kolonelina ja 1941.-1945. aastal komandörina.

Perekond evakueeriti Toksovast 1942. aastal Siberisse, kust nad sõja lõppedes tulid tagasi Leningradi. Anri pääses õppima Leningradi Kunstiakadeemiasse ja sai diplomeeritud arhitektiks 1953. aastal. Oma karjääri jooksul Leningradi linna arhitektina teostas ta tõeliselt suuri projekte, sealhulgas ka Nevski piirkonna planeerimise. Anri abiellus oma kolleegi Olga Klimentovaga.

Ema sünnikodust Toksova kirikukülas, suure hüppemäe all, sai Anrile tähtis ingerluse pidepunkt. Anri veetis oma lapsepõlve suved Toksovas ja hiljem sai majast pere suvekodu.

Alanned võtsid aktiivselt osa Ingeri Liidu tegevusest ja Toksova kiriku renoveerimistöödest. Soome pääses Alanne esimest korda 1989. Soome oli tema jaoks kalliks vaimseks koduks. Anri ja Olga poeg Kirill Alanne (s. 1974. a) on kunstnik ja disainer. Tema taistes on ühildatud tehniline oskus ja tohutu kujutlusvõime.

Paremal Anri Alanne

Suvepuhkus Toksovas

Väinö, Liisa, Leo och Anri Alanne

Peremaja Toksovas

ANNA KABANENI PIKK TEEKOND

Matti Jänis ja Anna Helmi Kapanen

Anna Helmi Kabanen (23.10.1912-08.06.1980) sündis Tuutaris Kekkilä külas ja suri Eestis Kahala külas. Anna eluteele jäi nii mõnigi järsk teekäänak. Õpihimuline Anna õppis Ingeris soomekeelses Rääpüvä Põllumajandustehnikumis ja temast sai loomaarst. Ta töötas loomaarstina Tuutari Tallikkola kolhoosis ja oli oma töös tubli. Anna armastas loomi ja oskas neid hästi ravida. Sõda katkestas Anna Helmi karjääri loomaarstina. Tema hari-

AAnni (paremal) armastas suusatamist. Kaaslane tundmatu.

duslikud dokumendid läksid sõjas kaotsi ja ta ei suutnud neid uuesti taastada.

Paremapoolsel pildil on Tallikkola kolhoosnikud kaalikapõllul. Anna oli Tallikkola kolhoosis tööl enne asumist õpingutele Rääpüvä Põllumajandustehnikumi. Paremal on istumas Lüüdi Rikkinen, oma perenimi Kabanen, tema kõrval Anna Helmi. Teine vasakult (kaalikas käes) on Maria Kabanen, oma perenimi Jaakkimainen.

Nii nagu kümned tuhanded teised ingerlased, nii ka Kabanenid olid sunnitud 1943.a , teise maailmasõja ajal, alustama oma kodunt sõjapagulase teekonda Soome. Neid majutati Oulu lähisteles jõukasse Härmä talu. Härmä talus oli teisiti kui Ingeris, loomade joogivesi voolas mööda torusid. Imestust äratas aga ka see, et saunas oli vett vaid jaopärast, vett säästeti. Tööd tehti talus kõvasti ja süüa sai nii nagu sõja ajal võimalik. Anna sai hiljem hea töökoha Matokorpi talus.

All pildil on inimesed põllutöödel. Vasakult Hilda Hajanen, oma perenimi Kabanen, edasi on soomlastest lüpsjad-praktikandid Saara ja Aino, siis töödejuhataja Toivo ehk Toikka. Perenimesid ei ole teada. Paremal on seismas vene sõjavang Kosta ehk Konstantin. Hobuse ees seisab peretütar Laura Säisä, kõrval soomlastest praktikandid. Järgmisena seisab Anna Helmi ja tema kõrval kohe Lüüdi Rikkinen. Nende vahelt selja tagant piilub suvepoiss Osmo ja hobuse seljas istub teine suvepoiss Ville.

Rahu saabudes pöördusid Kabanenid NSV Liitu tagasi. Poeg ja veli

Armas oli puna-armees ja pere taitis ühineda. Kui vanaema Peterburi lähistel märkas, et rong võtab suuna kodukohast teisele poole, hõikas ta noorele vene ohvitserile: „ Hei, pojakene, rong läheb vales suunas, tuleb ümber istuda!“, siis hõikas ohvitser talle vastu: „ Pole midagi, memmkene! Saategi otse koju!“ Ja niimoodi otse koju nad Soomest Venmaale Jaroslavli oblastisse viidigi.

Aasta hiljem püüdis pere pääseda koju tagasi Ingerisse. Aga sinna ei lubatud jääda, kuna kodumaa reeturi ja riigivaenalase tempel oli juba passis. Matk jätkus Eestisse ja sealt edasi Karjalasse, kust siis pere sai taas naasta ühinemiseks Eesti.

Kaks tillukest inimhinge tuli Annal mätta. Aastane Hilma jäi Veimari või siis Klooga laagrisse ja Karjalas sündinud Mari jäi Prääsä metsadesse.

Kabaste pere Eestis Olustveres vanaema juures. Vasakul istumas Aleksandra Saksa (n.ö. linnalaps Ingerist, perekonna sõber). Ees seisab Maria Mati tütar Abramova, oma perenimi Kabanen. Maria Heiki tütar Kabanen, oma perenimi Jaakkimainen, süles on Viktor Viktori poeg Hajanen. Paremal esimene on Paavo Adamipoeg Kabanen. Taga seisab Reino Mati poeg Kabanen. Taga vasakult seisab Anna Helmi Kabanen. Paremal Hilda Hajanen, oma perenimi Kabanen.

VIIMANE KIRI LENINGRADIST

1. II 1942

Kirje Rõyhest Leningraatista
 armas lapsi Mari nyt minä
 kirjoitan sinulle viimeisen
 kirjeeni joka on minun kuoleman
 etessä. ja lausun vielä sulimät
 tervekseni sinulle ja sinun lapsellesi
 on tietä oletteko tee eläissa
 Tästä sotan kaupusta mutta
 minä kuolen nälkään. Mari
 tutuksi vielä tuhalla kutsusta
 sinulle niistä tautuista jota
 sinä minulle tuskalla kuletit
 mitkä olivat ensimmäiset ja
 viimeiset minun elatukseni
 koko tänä kesänä. Nyt eno
 kuoloo nälkään. minä saan
 leipää 250 gram päiviässä ja
 paljasta suola vettä. mutta
 nyt tänä päivänä on sunnuntai
 meillä ei ole kahtella päivällä
 murua leipää kun enät varustaneet
 leipä kortteja, niin lounat oli
 litra vettä ja pala turanttii

Leningradi piiramine jagas ingerisoomlased kahte ossa. Sakslased vallutasid Kesk- ja Lääne-Inkeri, aga Leningradis ja sealt põhjapoolses piirkonnas asunud umbes 30 000 ingerlast jäid Leningradi blokaadi. Pooled neist hukkusid blokaadirõnga 900 päeva jooksul. Maapiirkonnas elavatel oli mõnevõrra kergem, sest neil oli mingi toiduvaru olemas. Linnas asuvate elanike saatus oli julm. Kõigest oli puudus. Ei olnud toitu, ei vett ega ka kütet.

Tuutarist pärit Adam Peikalainen elas Leningradis. Enne revolutsiooni oli tal seal kondiitriäri. Sugulastel oli linnakülastustest jäänud magusaid mälestusi sellest, kuidas nad nautisid Adami maiustusi.

Adami saadetud kirja omastele 1.2.1942.a nälja ja viletsuse keskelt on šokeeriv lugeda. Adam teadvustas oma saatusi ja soovis saata oma kallitele viimased tervitused. Kiri lõpeb hüvastijätuga.

„Mari, tervita Härköse onu ja tädi ning soojad tervitused onult, mida ma saan veel ise kirjutada. Mind viib hauda nälga, kuna oleme kolm kuud elanud vaid vee ja palukese leivaga. Keskmiselt sureb meil linnas päevas kümmetuhat inimest. Linnas on söödud kõik kassid ja koerad. Nüüd ei ole siin enam midagi.

See on viimane kiri, mida ma veel jaksan kirjutada.“

Linna onu A. Peikalainen
 1 февраля 1942 года

"KATJA, MÄLETA TANJAT ELAVANA!"

Juttude põhisisuks ingerlastest on tihti kannatuste teema. Aga siiski nagu ka kõikide teiste inimeste elus on juttudes ka muid teemasid: armastuse, sõpruse ja mängu teema.

1. Mälestuseks sõbrale sakslaste poolt okupeeritud Ingerimaalt: Katja kui sa vaatad seda surevat kuju, siis mäleta mind elavana! Tanja

2 Stalini repressiooniaastatel kadunud Antti Neuvonen suits hambus ja tüdruksõber Elsa kaenlas.

3 Mehed kaarte mängimas Jätkusõja ajal. Pildi peal on ilmselt soome ohvitserid.

5. Sõjaaegne pidu Ingerimaal. Räbaldunud laudalina räägib oma lugu karmist ajast.

5. Skuoritsa pastoraadi rahvas lõõgastumas 1900. alguaastate pildil. Mis tembutamisega seal tegemist on, ei ole järelpõlvedele mingit infot jäetud. Kirikuõpetajaks oli tollal Stefan Wirkanen..

6. Sõbrad Hilda Rekonen ja Hilma Annonen oma aukirjadega aastal 1950. Kemerova oblasti söekaevanduses Lääne-Siberis.

”MÄLETA MIND, MA EI UNUSTA SIND KUNAGI”

Naised, viimastel aastakümnetel memmed, on olnud tugevaim lüli ingeri kultuuri edasikandjatena. Kui tagakiusamisejärgsete aastate põlvkond unustas soome keele, siis vanaemad, hoides oma lapselapsi, rääkisid nendega oma emakeeles ja külvasid nii neisse huviseemneid soome keele ja kultuuri vastu.

Aasta-aastalt on neid raudseid memmesid aina vähem.

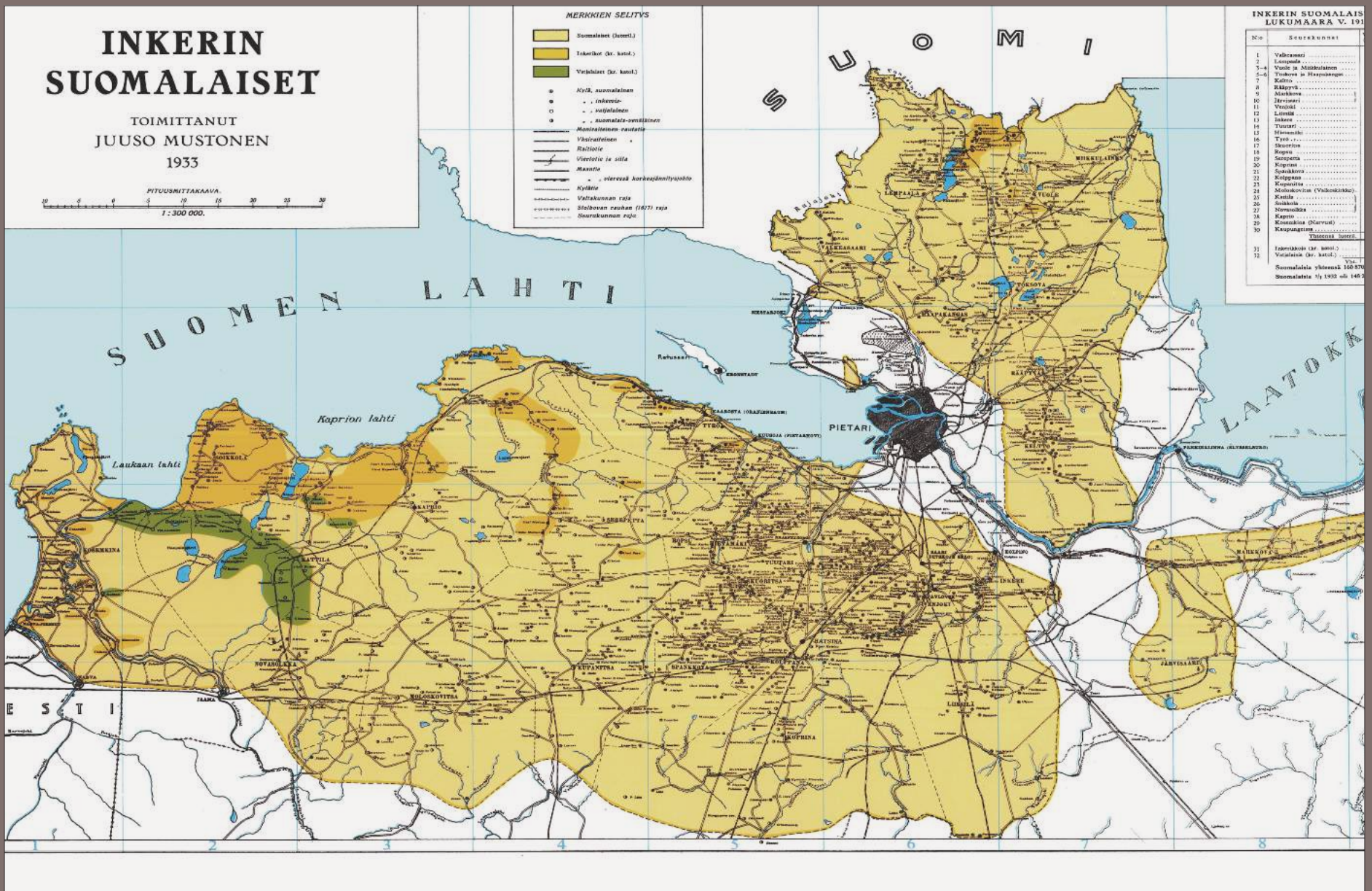
1. Kupanitsas elav päikseline Katri.
2. Skuoritsa Maria-Kodus oma elu viimaseid aastaid veetev hapralt kaunis Olga, kelle elu on kui filmistsenaarium.
3. Villa Inkeri hooldekodus elav Emilia, kelle elutee kulges Tyröst läbi Siberi Ingerimaale tagasi.
4. Kadunud Ingeri ema ja tütar.
5. Sonja sel fotol paneb südamele mäletama ja mitte unustama. Sama soovime ka meie. Et ei unustataks ingerlasi ja eriti ingeri naisi.

4

5

INGERI JA INGERLASED

ngerimaa suuruseks on 55 000 ruutkilomeetrit , ulatudes Eestist Laadogani ja moodustades nii 200 kilo-
meetri pikkuse tsooni Soome lahe lõunakaldalt piki Soome lahte Sestra jõeni.

Varasematel aegadel on seda maad juba aastasadu asustanud vadjalased ja isurid, keda on Vene ja Karjala kroonikates nimetatud ka ižoriteks. Aastatel 1300 said vadjalased ja isurid Novgorodi koosseisu ja aastast 1478 jäid nad Moskava alluvusse. Tänapäeval on vadjalasi alles vaid väike käputäis ja Lääne- Inkeris elab paarsada isurit.

1617 Stolbovo rahu ajal liideti Ingerimaa Rootsiga. Rootsi kuningas Gustav II Adolf soovis teha oma idapoolsemast maakonnast tugeva luterliku kaitseriivi Kreeka ortodokse ja bütsansliku kiriku vastu. Alguses tahtis Gustav II Adolf anda Ingerimaa juhtimist sakslastele. Aga kui sakslaste motiveerimine kukkus läbi, hakati Ingerisse värbama soomlasi. Ingerisoomlaste rahva kujunemine toimus Rootsi valitsuse ajal, mis kestis veidi üle 100 aasta. Aastal 1721 siirdus Ingeri taas Venemaa valitsuse alla ja territoorium sai uueks nimeks Peterburi gubermang. Endine Ingerimaa on tänaseks Leningradi oblasti osa.

Ingerimaast räägime ka edaspidi, kuid nüüd on ta halduslikult ja geograafiliselt ning ka kultuuriliselt meile virtuaalne mõiste. Territooriumil üle seitsme miljoni elavast elanikkonnast on vaid paar tuhat soomlast.

Ingeri on vaimne seisund.

„Ingeri perealbum“ oli Ingeri kultuuriseltsi austusavaldus endisele Ingerimaale ja tema kahanevale soomekeelsele elanikkonnale.

Projekti eest vastutas sotsiaalteaduste doktor Helena Mietinen. Eesti keelde tõlkis Maria Abramova, os. Kapanen..